

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1996-1997

12 december 1996

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WELZIJN, GEZONDHEID EN GEZIN

Interpellatie van de heer Marc Olivier tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over het beleid ten aanzien van gokverslaafden

Interpellatie van de heer André Van Nieuwkerke tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over het stopzetten van de subsidiëring door Kind en Gezin van het experiment van de private gezinsplaatsing

Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin

Maandag 12 december 1996

VOORZITTER : Mevrouw Trees Merckx-Van Goey

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.13 uur.*

Interpellatie van de heer Marc Olivier tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over het beleid ten aanzien van gokverslaafden

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Olivier tot de heer Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over het beleid ten aanzien van gokverslaafden.

Mijnheer Olivier, gelieve mij te excuseren voor het feit dat uw interpellatie al zo lang geleden werd ingediend maar nog niet eerder aan bod kwam.

De heer Olivier heeft het woord.

De heer Marc Olivier : Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, ik begrijp best dat mijn interpellatie werd uitgesteld door het vele werk in deze commissie. Dit probleem boet echter niet aan actualiteit in, wel integendeel.

Het probleem van de gokverslaving wordt vaak naar de achtergrond geschoven, maar het is een van de grootste welzijnsproblemen. Het doet zich onder alle klassen en leeftijden voor, en vooral onze jeugd heeft ermee te kampen.

In welke mate zijn we verantwoordelijk in deze problematiek ?

Het strafrechtelijk en juridisch aspect valt onder de federale bevoegdheden. Het federale parlement besteedde al meer dan eens aandacht aan het gokprobleem. De laatste keer gebeurde dat met de interpellatie van de heer Vergote op 25 juni 1996 in de senaatscommissie voor Justitie. De Vlaamse Gemeenschap kan haar verantwoordelijkheid ten

opzichte van de gokverslaafden echter niet ontlopen. We zijn immers bevoegd voor de preventieve gezondheidszorg en bovendien ook voor het maatschappelijk welzijn.

Eigenaardig genoeg levert het gokken ons geld op. De belastingen op spelen, weddenschappen en automatische ontspanningstoestellen zijn gewestbelastingen. Volgens de begroting van 1996 levert ons dat 2,21 miljard frank op. Uit budgettaire en financiële oogpunt mag er dan voor ons zoveel mogelijk worden gegokt. Dat is de contradictie waarmee we worden geconfronteerd.

Het lijkt me dan ook bijzonder belangrijk, vanuit de preventieve zorg en onze bezorgdheid voor het maatschappelijk welzijn, niet alleen van gedachten te wisselen, maar ook onderzoek te verrichten en een standpunt in te nemen.

Uit een nota van de dienst strafrechtelijk beleid blijkt dat er in België zowat 100.000 problematische spelers zijn, onder wie ongeveer 20.000 gokverslaafden. Op dat vlak bestaan er weinig hulpverlenende organisaties – een en ander beperkt zich tot vrijwilligerswerk. Het gespecialiseerde centrum Matt-Talbot in Borgerhout beweert wel dat België 50.000 tot 100.000 verslaafde gokkers telt. Bijna 40 percent van de huisartsen zou in hun praktijk dagelijks worden geconfronteerd met het probleem.

Als voorbereiding op deze interpellatie had ik een gesprek met een zelfhulpgroep voor gokverslaafden, de Anonieme Gokkers uit Aarsele, een deelgemeente van Tielt. Mijnheer de minister, de groepering is u genoegzaam bekend.

Minister Luc Martens : Die mensen hebben me gezegd dat u gebeld had.

De heer Marc Olivier : Naar het voorbeeld van de AA-groepen voor alcoholverslaafden werd in Tielt

Olivier

op 5 november 1986 gestart met deze gokclub. De initiatiefnemers zijn een man, die zelf twintig jaar gokverslaafd was en zijn echtgenote. Het vrijwilligerswerk van deze mensen, zonder enige subsidie, heeft mij diep getroffen. Ze staan 24 uur op 24 klaar voor mensen met gokproblemen.

De rechtstreekse aanleiding voor deze interpellatie was echter het geval van een man uit Wetteren. Hij is zelfstandige en heeft een gezin met vier kinderen. Hij heeft zowat het hele kapitaal van zijn bedrijf vergokt. Hij ging extra leningen aan met waarborg van zijn ouders en schoonouders om zijn goklust bot te vieren. Hij had op de duur 12 miljoen frank gokschulden. De hele familie had daar zwaar onder te lijden.

Op basis van zijn eigen gokverleden heeft de initiatiefnemer van de Anonieme Gokkers een eigen individuele en groepstherapie weten uit te bouwen waar de onmiddellijke omgeving bij betrokken wordt. De groepen komen wekelijks samen. In 65 percent van de gevallen is deze behandeling succesvol.

Een bezoek aan het centrum in Tielt bewijst onmiddellijk dat deze hulpverlening de bestaande nood niet kan lenigen. Zelfs mensen uit Brussel en uit de provincie Limburg komen met hun gokproblemen naar het moeilijk bereikbare Aarsele. Dat zijn dan nog de mensen die zelf de stap zetten, want het merendeel van de gokverslaafden probeert de problemen binnen de eigen kring op te lossen. Het gokprobleem wordt door de verslaafden zelf en zeker door hun omgeving vaak ontkend of toch verborgen gehouden. We zien dus alleen het topje van de ijsberg.

Het feit dat steeds meer jonge mensen met het probleem worden geconfronteerd is zeer verontrustend. Het begint altijd onschuldig, met kleine bedragen. De verlokking groeit en niet zelden hebben jonge twintigers schulden van honderdduizenden franken. We vinden hen vaak terug in middens van criminaliteit.

De gokspelen worden traditioneel opgesplitst in drie categorieën. De eerste categorie zijn de spelen die vragen om competitie, de zogenaamde agonistic games, zoals pokeren, het gokken op sportwedstrijden en paardenrennen. De tweede categorie zijn de toevalsspelen, de aleatory games, zoals roulette, speelautomaten, lotto en baccarat. Tot slot zijn er de vertigo games. Dit zijn de spelen met duizeling-

wekkende beweging met de bedoeling verwarring te zaaien zoals het gokken via videospelen.

Het gokken via Internet is de nieuwste vorm van gokken, die nauwelijks aan enige controle wordt onderworpen en die zeer moeilijk in de hand is te houden. Op Internet zijn de mogelijkheden om illegale gokspelen aan te bieden immers onbegrensd. Ook bonafide ondernemers tonen steeds meer interesse om op Internet gokspelen te exploiteren. In Nederland werd, op vraag van de Tweede Kamer, dit jaar een onderzoek gestart naar de mogelijkheden om dit elektronisch gokken te verbieden.

Het is duidelijk dat gokverslaving aanleiding geeft tot ernstige sociale en welzijnsproblemen. Uiteindelijk leidt deze verslaving meestal tot criminaliteit. Sporadisch lezen we in krantenberichten over gokproblemen die aanleiding geven tot drugshandel, moord of andere delicten. Ik heb een beperkt dossier samengesteld aan de hand van persberichten van het voorbije jaar. Het is werkelijk dramatisch. De mogelijke gevolgen van gokverslaving zijn diefstal, overvallen, aanslagen, gevangenisstraffen, echtscheidingen en zelfmoorden.

Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, met deze interpellatie wil ik niet vragen om de gokverslaafden zelf aan te pakken. Natuurlijk moet justitie optreden tegen de criminele neveneffecten. De bedoeling van mijn interpellatie is echter om na te gaan hoe wij in de Vlaamse Gemeenschap onze plicht inzake preventie, hulpverlening en voorlichting kunnen opnemen.

Tot nu toe ondernam, voor zover mij bekend, de overheid zeer weinig ten aanzien van het probleem van de gokverslaving. Daar zijn redenen voor. Men moet deze zaken op maatschappelijk vlak immers niet te dik in de verf zetten. Uiteraard zouden wij graag zien dat de federale overheid een duidelijkere keuze maakt in het voordeel van de slachtoffers van gokspelen, maar in afwachting mag de Vlaamse overheid naar mijn bescheiden mening haar verantwoordelijkheid niet ontlopen.

Initiatieven van de Vlaamse regering lijken me dan ook noodzakelijk. Het is misschien aangewezen om contact op te nemen met degenen die zich daarmee bezig houden. Eventueel moeten we in een besloten commissie, met de commissarissen van deze commissie, te gelegener tijd een hoorzitting organiseren. Het horen van deze mensen moet dan wel in besloten verband gebeuren. Niet alleen de verslaafden moeten worden gehoord, maar vooral ook de mensen met een positieve boodschap, mensen die

Olivier

kunnen bijdragen tot de oplossing van het probleem.

Daarom had ik graag van de minister een antwoord gehad op een aantal vragen. Ten eerste, hoe moet het probleem van de gokverslaving uw inziens in Vlaanderen worden ingeschat ? Bestaan er studies die een gefundeerd inzicht verschaffen in de omvang van deze problematiek ? Indien die niet bestaan, kan de minister een dergelijke studie laten uitvoeren ? Ten tweede, wat is uw standpunt ten aanzien van het al of niet toelaten van spelen, wedenschappen en gokautomaten ? Ten derde, speelt het feit dat de Vlaamse overheid belangrijke inkomsten put uit deze activiteiten al dan niet een rol bij het bepalen van haar standpunt ? Staart de overheid zich met andere worden niet blind op de inkomsten die deze activiteiten met zich meebrengen, zonder zich rekenschap te geven van de enorme maatschappelijke kosten die ontstaan ten gevolge van het gokken, zoals de kosten voor psychiatrische zorg, justitiële zorg en ziekteverzekering ? Wat vindt de minister van een ontradingseffect door deze activiteiten zeer hoog te belasten ? Ten vierde, bij welke instanties kan men terecht voor de problematiek van de gokverslaving ? Zijn deze instanties voldoende vertrouwd met dit specifieke probleem of is er nood aan bijkomende vorming en opleiding van consultants en eerstelijns-werkers voor gokproblemen ? Men vindt deze mensen af en toe terug in de diensten voor slachtofferhulp. Ten vijfde, zijn deze eventuele hulpverleningsmogelijkheden voldoende bekend bij het grote publiek ?

Ten zesde, moeten potentiële gokverslaafden niet sneller worden opgespoord, zodat een doorverwijzing kan gebeuren in een vroeg stadium van het probleem en een escalatie en misschien zelfs de stap naar de criminaliteit kan worden voorkomen ? Ik denk hierbij aan wat in scholen gebeurt rond drugverslaving. Wanneer men in middelbare scholen een groot absentisme vaststelt, dan vindt men die spijbelende studenten nogal dikwijls terug in goktenten. Ten zevende, is er geen nood aan een preventiecampagne in de media en in de scholen, waarbij gewezen wordt op de gevaren verbonden aan gokspelen ?

Ten slotte bestrijden preventie en hulpverlening slechts de gevolgen en niet de uiteindelijke oorzaak van gokverslaving. De sleutels voor een daadwerkelijke aanpak van het gokprobleem liggen inderdaad bij de federale overheid. Kan men dan geen overleg over dit probleem organiseren tussen

de bevoegde gemeenschapsminister en de minister van Justitie ? Die kunnen dan een duidelijk standpunt innemen in het voordeel van de slachtoffers van gokspelen en optreden tegen de gewetenloze gokmaffia.

De voorzitter : De heer Weyts heeft het woord.

De heer Johan Weyts : Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, alhoewel ik geen lid ben van de commissie, zou ik mij willen aansluiten bij de interpellatie van de heer Olivier. Ik ben immers al een tiental jaar bezig met deze problematiek.

We hebben in ons land inderdaad een oude spelwetgeving. Die wetgeving dateert al van 1902 en staat ver af van de huidige toestand. Ik heb enkele maanden geleden een wetsvoorstel ingediend in de Senaat waarin ik voorstel om het gehele spelbeleid in ons land te hervormen en afstand te nemen van de hypocriete toestand die thans bestaat. Ik doel hiermee op het gedoogbeleid. Men gedooft dat in België acht casino's zijn die zeer willekeurig worden aangeduid, zonder efficiënte controle. Men heeft geen enkel inzicht in de werking van de casino's, lunaparken en de zogenaamde cafés spelen. De paardenwedrennen werden in dat ontwerp niet eens opgenomen, omdat dat zo'n jungle is waar niemand nog wijs uit wordt. Er bestaan immers Belgische en buitenlandse wedrennen, die verschillende statuten hebben en het was niet mogelijk dat in het wetsvoorstel op te nemen.

Wij hebben een poging gedaan om een wetgeving tot stand te brengen waarbinnen speloperatoren aan strikte regels worden gebonden. Hiertegenover werd de rechtszekerheid gesteld. Het voorstel legaliseert het spelbeleid in ons land, maar legt wel zeer strenge normen op. De geschiedenis leert ons dat het spel altijd bij de mens aanwezig is geweest. De drank, het spel en de vrouwen zijn constanten in de menselijke geschiedenis. We moeten ook niet proberen heiliger te zijn dan de paus en het spel afschaffen, maar we moeten wel rekening houden met de realiteit. In die context proberen we een zo goed mogelijk antwoord te vinden.

Het voorstel heeft een viervoudig doel. Het beschermt de maatschappij en de openbare orden. Het beschermt de speler – het aandachtspunt van de interpellant. Het beschermt de rechtszekerheid van de uitbaters en de fiscale belangen van de gewesten.

Het voorstel werd in de senaatscommissie voor Financiën besproken en eenparig verwezen naar de

Weyts

Raad van State. We wachten nu op een advies van de Raad van State. Vorig jaar heb ik de tekst overgemaakt aan de minister van Justitie. Hij heeft die rondgedeeld in de bevoegde departementen. Minister De Clerck zou misschien nog voor Kerstmis een wetsontwerp indienen dat in grote lijnen overeenkomt met mijn voorstel.

De problematiek van de gokverslaving moet worden geplaatst in de context van de verslavingen in het algemeen. De vrije tijd, de welvaart en soms de ellende brengen verslavingen met zich mee. De gokverslaving is er, naast drank- en drugverslaving, één van.

Op de vraag of er studies zijn moet ik negatief antwoorden. We beschikken over geen enkel wetenschappelijk werk waarin de gokverslaving wordt behandeld. Er zijn werkgroepen, onder andere in Borgerhout. Deze werkgroep behandelde 800 gevallen in de afgelopen zeven jaar. In West-Vlaanderen zijn er ook werkgroepen. In het kader van algemeen dienstbetoon en maatschappelijk werk zijn er centra die deze gevallen opvangen. Zoals bij de AA moeten deze werkgroepen in alle bescheidenheid worden behandeld. Men kan er moeilijk een openbaar forum van maken. De therapie bestaat, maar wordt met de grootste discretie behandeld.

In 1990 heb ik in de toenmalige Vlaamse Raad een voorstel ingediend dat unaniem werd aanvaard. De taks op de bingo's werd van 36.000 frank naar 144.000 frank verhoogd. Dat was een enorme verhoging. Dat was de perversiteit van de fiscaliteit. U maakt een allusie op de fiscaliteit om het fenomeen zo te doen verdwijnen.

We moeten ons geen illusies maken. Hierover uitweiden versterkt alleen nog de problematiek. De zwakken vallen weg en de sterken blijven des te sterker bestaan. Het gevolg – ik heb de cijfers even opgezocht – is dat het aantal bingo's in Vlaanderen van 11.630 in 1990 terugviel op 4366 in 1991. Die taks was zo moordend, dat de uitbaters die niet veel toestellen bezaten geen rendement meer hadden.

In Wallonië bedraagt die taks nog maar 55.000 frank en in Brussel 72.000 frank. Vlaanderen heft vergeleken met Brussel het dubbele aan taksen en vergeleken met Wallonië het driedubbele. Het heffen van die taksen is inderdaad een gewestmaterie. In België kennen wij daar geen eenheid in. Dat was het eerste effect in de strijd tegen deze verslaving.

Een belangrijker effect hebben we bereikt door middel van interpellaties aan minister Wathelet. Twee KB's werden uitgevaardigd – één in 1991 en een ander in 1993. Wat we nu bingo noemen werd toen afgeschaft. Het toestel dat we nu als grote verslaver aanwijzen bestaat in België niet meer sinds 1991. Die toestellen worden nog zo genoemd, maar functioneren anders. Men kan niet meer spelen zoals vroeger, al die toestellen zijn gecontroleerd en gewijzigd.

Het verschrikkelijkste was het feit dat men kon telefoneren naar de machine. Op die manier kon er dan tot tienduizend frank op worden geplaatst. Dat leidde inderdaad tot verschrikkelijke toestanden. Het hele maandloon werd op één avond vergokt.

De machines die er nu zijn kan men enkel gebruiken met munten van 5, 20 of 50 frank.

De voorzitter : Mijnheer Weyts, gelieve uw betoog af te ronden.

De heer Johan Weyts : Wat werd gesteld is niet juist. We hebben fundamentele vooruitgang geboekt. De inzetten zijn nu maximaal 250 frank. De maximale winst is 4000 maal de inzet. Dat betekent dat het hier over 20.000 frank gaat. Wat er verder over deze zaak verteld wordt is niet juist. Technisch gezien zijn die zaken niet meer mogelijk.

Ik wil aantonen dat de interpellatie nuttig is, maar laat ons toch niet over het hoofd zien dat er in Vlaanderen al heel wat werk is verricht. Uiteraard kan men niet alle brouwerijen sluiten omdat er drankzucht is.

Zowel fiscaal als wettelijk is dit probleem aangepakt. Enkel de federale regering is bevoegd voor deze materie. Waar Vlaanderen zich wel mee kan bezig houden is de fiscaliteit. De taksen – ik herhaal het – zijn dermate verhoogd dat Vlaanderen de hoogste taksen heft binnen Europa.

De cijfers die genoemd worden over het aantal spelers en het aantal type spelers zijn niet juist. Minister De Clerck zegt in de commissie voor Justitie op 6 november, en ik citeer : Ik ben overtuigd dat er in België een heel pak gokverslaafden zijn. Ik ben helemaal niet overtuigd dat 20.000 een reëel aantal is. De meeste van de studies werden in de Verenigde Staten van Amerika uitgevoerd. Deze cijfers worden naar Europa en België getransponeerd. Het is helemaal niet duidelijk dat deze cijfers de realiteit benaderen. Einde citaat. Mijns inziens heeft minister De Clerck gelijk.

Weyts

Met uw toestemming, mevrouw de voorzitter, zou ik nog één zaak naar voren willen brengen. We spreken over de bingo's, de casino's en de lunaparken, maar we vergeten dat de grootste gokker de staat is. Op de Nationale Loterij en de Lotto wordt er jaarlijks 38 miljard frank verspeeld. De verslaving van de Subito-loten en dergelijke zijn zeer zwaar. In Nederland voert alleen de staat het spelbeleid. De casino's zijn daar ook eigendom van de staat. Als we de problematiek hier schetsen naar aanleiding van deze interpellatie, dan mogen we zeggen dat Vlaanderen heeft gereageerd. Het steunen van die centra kan inderdaad nuttig zijn.

De voorzitter : De heer Aers heeft het woord.

De heer Wilfried Aers : Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik denk dat zowat alles werd gezegd. Wel heb ik tijdens de uiteenzetting van de heer Olivier vastgesteld dat Vlaanderen in dit geval toch ook niet alles kan, en dat we nog niet alles in eigen handen hebben. Deze vaststelling is natuurlijk niet nieuw.

Als ik – zeker op vrijdag of zaterdag – 's morgens mijn krant ga halen, dan kijk ik met grote verbijstering toe welke hoeveelheid geld er inderdaad gaat naar die gokmachines van de staat. Ik zie jonge mensen honderden franken uitgeven aan alle mogelijke krabtoestanden en dergelijke. Zoals u zegt is het gokken dat door de staat wordt georganiseerd zeer nadelig. Het kan de eerste stap zijn naar andere gokverslavingen. Ik wil niet zover gaan als pater Versteylen, die beweerde dat het eten van een stuk chocolade en het drinken van een cola het begin van een verslaving betekent. Het is ook niet omdat men één keer een gokje waagt dat men een gokverslaafde is. Toch geloof ik dat dit een zeer groot gevaar inhoudt, zeker voor de jonge mensen, maar ook voor ons allen. Men loopt het gevaar met die toestanden te beginnen en er steeds verder in te worden gezogen.

Dan nog iets anders. Het gokken genereert heel veel geld. Graag zou ik vernemen wat er van dat geld naar Vlaanderen gaat.

De voorzitter : De heer De Ridder heeft het woord.

De heer Peter De Ridder : Mijns inziens was het belangrijkste element in de interpellatie van de heer Olivier zijn vraag naar onderzoek. Ik wil pleiten voor een grondig onderzoek, waarbij enerzijds wordt nagegaan of die zogenaamde gokautomaten

van de staat daadwerkelijk een weerslag hebben wat gokverslaving betreft. Er zou met andere woorden moeten worden onderzocht wat dit betekent voor het budget van een gemiddeld huishouden : is dat een werkelijk probleem of maakt het slechts een klein onderdeel uit van het budget ?

Anderzijds vind ik dat ook het gokken op Internet, waarnaar daarnet even werd verwezen, dringend moet worden onderzocht. Wat dit betreft is er immers sprake van twee factoren die het gevaar versterken. Het eerste is het gegeven van de totale anonimiteit : men kan gokken vanuit de huiskamer zonder dat iemand daar weet van heeft. Het tweede is het feit dat bij het gokken op Internet steeds wordt gewerkt met elektronisch betaalverkeer. Er zijn reeds gevallen bekend waarbij kinderen de Visakaart van hun ouders gebruiken en daarbij zwaar in het rood gaan. Zij zijn daartoe in staat omdat het codenummer op de kaart staat geschreven en de maatschappij in kwestie de mogelijkheid biedt om krediet op te nemen. Daarenboven bestaat er op Internet geen enkele garantie dat het betaalverkeer ook werkelijk is afgeschermd : er zijn tal van voorbeelden waarbij dergelijke betaal kaarten worden gekaapt en nadien worden leeggehaald door Internet-piraten. Het lijkt me nuttig dat een studie hier eens grondig aandacht aan besteedt.

De voorzitter : De heer Strackx heeft het woord.

De heer Felix Strackx : Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, ik acht het toch nuttig heel even te wijzen op het dubbel gebruik van het woord verslaving. Het moet duidelijk zijn dat drugsverslaving iets anders is dan gokverslaving. Een drugsverslaafde is lichamenlijk verslaafd : hij kan niet functioneren zonder die drugs. Een gokverslaving is een psychische verslaving. We moeten daar toch wel een duidelijk onderscheid tussen maken. Ik heb immers gemerkt dat men de neiging heeft beide begrippen te verwarren.

De voorzitter : Mijnheer de minister, het lijkt me dat u moet antwoorden op een heleboel vragen. Ik weet niet of u deze allemaal zal kunnen beantwoorden, maar vaststellend dat gokken inderdaad een illegale activiteit is, lijkt het me belangrijk dat u niet alleen verantwoordelijk bent voor de preventie, maar ook voor de herintegratie van en hulpverlening aan gedetineerden. Ik heb het dan over diegenen die in de gevangenis zijn beland wegens dit illegaal handelen. Bestaan er specifieke instanties aan wie terzake een uitgesproken taak werd toebedeeld ?

Voorzitter

Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens : Mevrouw de voorzitter, collega's, voor mij is het leerrijk dit alles te horen. Wanneer we het hebben over de loterijen, lotto- en totospelen, bingo, eenarmige fruitautomaten en het wedden op paarden, dan constateren we dat dit alles zich in feite bevindt in dezelfde sfeer.

Mijnheer Strackx, wat het fenomeen van verslaving betreft ben ik het niet met uw bewering eens dat het ene een geestelijke en het andere een lichamelijke verslaving is. Er is natuurlijk de context van de persoon, maar er bestaat duidelijk ook iets in de persoon zelf, waardoor de ene vatbaarder is voor verslaving dan de andere. Omgevingsfactoren kunnen dit uitdrukkelijk stimuleren. Los van de in de omgeving door de betrokkene aangerichte menselijke en materiële schade, is het ergste in wezen het feit dat deze mensen – ongeacht de aard van hun verslaving – datgene wordt ontnomen dat hen onderscheidt van elk ander levend wezen, met name hun vrijheid, de mogelijkheid om zelf keuzen te maken en perspectieven te scheppen. Het ergste is dat die fundamentele waardigheid, die mede gegrondvest is op die vrijheid, wordt aangetast. In die zin is de problematiek van de verslaving dus zeer belangrijk, over welk soort van verslaving het ook moge gaan.

Uit studies blijkt dat verslavingen iets gemeenschappelijk, maar tegelijk ook iets specifiek bezitten. Zo is het bijvoorbeeld duidelijk dat men gokverslaafden niet samen met alcoholverslaafden moet behandelen, daar zij totaal anders zijn. Wel blijkt dat op dat vlak een aantal zelfhulpgroepen bijzonder nuttig werk kunnen verrichten : het was dan ook terecht dat u bij hen te rade ging. Vaak is het zo dat zij die het hebben meegemaakt over ervaringsdeskundigheid beschikken : zij kunnen het beste inschatten hoe ze de anderen terzake moeten benaderen. Zij kunnen en moeten daar zeker een belangrijke rol in spelen.

Tegelijk moeten we zeer behoedzaam zijn ten opzichte van zelfhulpgroepen. Vaak worden we geconfronteerd met zelfhulpgroepen in de meest diverse sferen : vele werken met zeer veel goede wil, maar vaak ook op een bijzonder amateuristische en daardoor zeer gevaarlijke wijze. Van het feit dat ze hun ervaringen kunnen delen en dus vrijwillig hun overtuiging kunnen doorgeven gaat een grote wervende en overtuigende kracht uit, maar ook deze groepen hebben hoe dan ook behoefte aan een professionele ondersteuning. Op

dat vlak zou het trouwens wel eens nuttig kunnen zijn dat regering of parlement een initiatief neemt om te onderzoeken hoe deze zelfhulpgroepen op dit vlak met meer garanties zouden kunnen werken.

Mijnheer Olivier, u zult het me niet kwalijk nemen, maar we hebben deze week in functie van uw interpellatie enigszins moeten zoeken naar cijfers. Deze problematiek wordt vandaag op het kabinet immers niet behandeld als een acute materie. Tijdens onze zoektocht hebben we moeten vaststellen dat daaromtrent geen duidelijke cijfers bestaan, noch bij Justitie, noch bij onze eigen diensten. Er zijn wel ramingen, die men echter kan betwisten daar ze werden getransponeerd vanuit buitenlandse ervaringen. Ook was er een nota van 5 april 1996, die werd overgemaakt aan de minister van Justitie en die eveneens de problematiek van kansspelen en gokken, onder meer de sociaal-psychologische aspecten ervan, uitvoerig behandelt.

We stellen vast dat er weinig onderbouw is op basis waarvan we kunnen werken. Hier en daar is er ook wat literatuur tot stand gekomen, maar ook hier stel ik vast dat het niet over ellenlange publicatielijsten gaat. In het Nederlands taalgebied is het aantal publicaties terzake immers vrij beperkt.

In het Antwerpse – de mensen uit Antwerpen zullen het beter kennen dan ik – bestaat een centrum, Matt-Talbot genaamd, dat reeds in 1988 onderzoek verrichtte bij alle huisartsen van de provincie Antwerpen. Het doel daarvan was zich meer vertrouwd te maken met de problematiek van de gokverslaving en de verwijzingsproblematiek. Dat onderzoek werd toen gepubliceerd.

Datzelfde centrum heeft op dit ogenblik een onderzoek lopen bij de centra voor geestelijke gezondheidszorg, en organiseert een enquête bij alle psychiaters in Vlaanderen. Er worden dus wel pogingen ondernomen om de problematiek in kaart te brengen.

De heer Weyts heeft het bestrijden van verslavingsverschijnselen in meer algemene termen benaderd, en heeft erop gewezen dat het beleid inzake kansspelen aan onze controle ontsnapt, omdat dit tot de bevoegdheid van de federale overheid behoort. Met het oog op de controlebaarheid zijn sommigen voorstander van een gedoogbeleid. Een totaal verbod op gokspelen doet het fenomeen immers verhuizen naar de kelder of de achterkamer, maar doet het niet verdwijnen. Tussen een gedoogbeleid en een absolute repressie ligt echter een spannings-

Martens

veld. De appreciatie daarvan moet leiden tot een concrete aanpak.

Persoonlijk heb ik weinig vertrouwen in het zelfregulerend vermogen van de sector. De Moloch van het geld verziekt sommige geesten dermate, dat er weinig van de belanghebbenden zelf kan worden verwacht. De overheid kan wel maatregelen nemen tegen fraude, maar ik ben voorstander van een verbod van dergelijke spelen. Het beste verbod is een verbod dat mensen zichzelf opleggen. Via opvoeding en onderwijs moet de bevolking haar weerbaarheid opbouwen. De maatschappelijke context moet van die aard zijn dat de belangstelling van de mensen voor het gokken spontaan verdwijnt. Dit pedagogisch proces kan niet alleen van overheidswege worden gestuurd, talrijke partners kunnen hierin hun verantwoordelijkheid opnemen.

De actuele aanpak is niet wetenschappelijk onderbouwd, maar dit betekent niet dat de gokverslaafden vandaag nergens terecht kunnen. De universiteiten kunnen heel wat nuttig onderzoek verrichten. Ze kunnen daarbij een beroep doen op huisartsen, niet alleen omwille van hun medische deskundigheid, maar ook omdat de huisarts op de eerste lijn aanwezig is en door zijn vertrouwensrelatie met de patiënt de problemen vaak als eerste op het spoor komt. Huisartsen hebben een belangrijke detecterende rol.

Sommige centra voor geestelijke gezondheidszorg hebben toevallig een zekere deskundigheid opgebouwd. In dit verband heb ik reeds gewezen op de pioniersrol van het centrum Matt-Talbot. De centra voor geestelijke gezondheidszorg vallen niet onder mijn bevoegdheid, maar dat neemt niet weg dat ik bereid ben om ook dit spoor te verkennen.

Verder zijn ook sommige polyvalente centra voor algemeen welzijnswerk met de problematiek begaan. Aangezien de gokspelen aan onze controle ontsnappen, moeten we zowel preventief als curatief te werk gaan, als we de problemen willen beheersen. Preventie moet gradueel worden georganiseerd, ten aanzien van individuen, groepen en de samenleving als geheel.

Naast de centra voor algemeen welzijnswerk, kunnen ook andere partners hierin een rol spelen. Ik voel er echter niets voor om naast de centra voor slachtofferhulp, ook centra voor gokverslaafden op te richten. Deze nieuwe deskundigheid dient in de brede waaier van bestaande hulpcentra te worden ingebouwd. Daarom pleit ik voor bijkomende vor-

ming voor consulenten en eerstelijns werkers. Het Antwerpse centrum Matt-Talbot heeft overigens al verscheidene malen een cursus voor mensen uit de eerste lijn ingericht, maar merkwaardig genoeg is de belangstelling hiervoor nagenoeg onbestaand. De hulpverleners behandelen deze problematiek onvoldoende prioritair en de deskundigheid hangt vaak af van het toeval. De overheid moet de eerstelijns werkers bewust maken van het probleem en moet meteen de mogelijkheid bieden om zich terzake te bekwamen. Matt-Talbot heeft overigens een aanvraag ingediend bij de Lijn voor een gemeenschappelijke bewustmakingscampagne inzake preventie en genezing.

Het komt erop aan om gokverslaafden in een pril stadium van hun verslaving op te sporen en te behandelen. Zoals op de verpakking van sigaretten vermeld staat dat nicotine uw gezondheid ernstig kan schaden, zouden ook preventieve signalen zichtbaar moeten zijn in casino's en dranksluiterijen. Preventiecampagnes in de media kunnen nuttig zijn. De antidrugs campagnes in de scholen moeten worden opengetrokken naar andere vormen van verslaving.

De verslaving aan spelen op Internet zal, zoals de heer De Ridder al zei, morgen wellicht plaatsmaken voor nieuwe verslavingsvormen. Tegen verslaving is alleen een correcte fundamentele persoonlijke houding opgewassen. De vatbaarheid voor verslaving is vermoedelijk ook gedeeltelijk genetisch bepaald, maar uiteindelijk zijn het omgevingsfactoren die de ontwikkeling van een verslaving veroorzaken. Ook drankzucht wordt vaak van generatie op generatie doorgegeven, maar dat hoeft geen fataliteit te zijn.

Deze interpellatie is een uitdaging om dieper na te denken over deze problematiek. Sommige vragen van de interpellant, zoals deze over de noodzaak aan een preventiecampagne in de media en de scholen, klonken retorisch. Ik ben het met de heer Olivier eens dat hier iets moet gebeuren, maar ik moet vrijmoedig toegeven dat ik voor een dergelijke campagne vandaag noch over een plan, noch over de vereiste middelen beschik.

Moeten gokverslaafden niet sneller worden opgespoord? Uiteraard, hoe minder groot de verslaving, hoe beter ze kunnen worden verzorgd. Zijn de centra voor hulpverlening voldoende gekend door het groot publiek? Neen, maar dat is een algemeen probleem. Het brede netwerk van de hulpverlening in Vlaanderen is ondoorzichtig geworden. De hervorming van het algemeen welzijnswerk beoogt precies het verbeteren van de

Martens

aanspreekbaarheid en de herkenbaarheid ervan. De medewerkers beweren wel dat de mensen hen voldoende kennen, maar ze hebben het dan over personen die al vijf maal bij hen over de vloer zijn geweest. Ondervraag eens een toevallige voorbijganger over de opvangmogelijkheden bij de CLG. Hij zal u het antwoord schuldig blijven. Alleen professionelen zien het bos nog door de bomen, maar de man in de straat, en a fortiori de hulpbehoevende, kennen de diensten niet.

Mijn principiële houding was ab initio duidelijk. Wanneer de mens verliest wat hem boven andere levende wezens verheft, namelijk de vrijheid om persoonlijke keuzes te maken, dan verliest hij zijn fundamentele waardigheid. Dat is zeer erg en we moeten alles ondernemen wat in ons bereik ligt om dat te verhinderen. Principieel gesproken dienen we het beleid dus uit de dubbelzinnigheid te halen en een onverkort verbod op te leggen. De principiële opstelling is echter niet noodzakelijk de meest efficiënte. We bewegen ons in het spanningsveld tussen het gedoogbeleid en de totale repressie die de verslaving in de oncontroleerbare clandestiniteit drukt. Ik stel vast dat speelautomaten en gokken op paarden gedoogd worden. Sommige mensen verspelen daar dagelijks tot 25.000 frank.

De heer Marc Olivier : En zelfs veel meer.

Minister Luc Martens : Dat is toch vreselijk. Een verbod volstaat uiteraard niet, want de gokverslaving is bij sommige personen zo ingeworteld, dat ze altijd wegen zullen vinden om hun passie de vrije loop te laten. Neem me niet kwalijk dat ik vandaag geen bevredigend antwoord kan geven. Ik wil dit zeker als aandachtspunt meenemen.

De heer Marc Olivier : Ik ben blij met de aanvulling van de heer Weyts in verband met de federale initiatieven.

Het was niet mijn bedoeling, mijnheer de minister, vandaag al een beleidsnota of een concreet plan te krijgen. U vindt dit net als ik een uitdaging die we niet mogen ontlopen.

Ik wil u nog een suggestie meegeven. Het kan misschien nuttig zijn met de minister van Begroting rond de tafel te gaan zitten en dit aan te kaarten. Men kan misschien een deel van de inkomsten uit de gokspelen gebruiken voor preventie en begeleiding. Men hoeft zeker geen grote organisaties op te richten want dit blijft een delicate zaak, vooral

voor de omgeving van de verslaafde. Een verslaafde kan zijn omgeving meesleuren.

Ik kom terug op de woorden van de heer Weyts : het spelen ligt in de menselijke aard. De drang naar iets meer is menselijk, maar wanneer dat verlangen onbegrensd en ongecontroleerd is, wordt het gevaarlijk.

Ik heb de ouders ontmoet van een achttienjarige. Zijn schulden waren opgelopen tot 3 miljoen frank via de kredietkaart van de ouders. Dergelijke dramatische toestanden zijn ongehoord. Dit is een maatschappelijk probleem.

Mevrouw de voorzitter, is het niet aangewezen de betrokkenen eens uit te nodigen in onze commissie ? Dat kan misschien leiden tot een meer concrete aanpak binnen het welzijnswerk.

We moeten de problemen ook opsporen via de scholen. Leerlingen van middelbare scholen spijbelen vaak om rond te hangen in lunaparken en dergelijke. We moeten daar iets aan doen. Casino's zijn gereguleerd, maar de regels worden eenvoudigweg genegeerd. Casino's zijn zagezegd bestemd voor een select publiek, maar iedereen kan er binnenlopen. Men omringt de mensen met drank en show. De sfeer is verleidelijk. Men kan 200.000 tot 300.000 frank krediet krijgen op één avond. Ik wil met iedereen in deze commissie zoeken naar oplossingen.

De voorzitter : Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens : Ik denk dat we een en ander binnen het hele debat over armoede moeten plaatsen. Gokverslaving leidt vaak tot armoede. Ik zie wel iets in de suggestie van de heer Olivier om de slachtoffers van gokverslaving in ons debat te betrekken.

Minister Luc Martens : Dit leidt inderdaad tot armoede, maar deze oorzaak is marginaal binnen de armoedeproblematiek. Armoede is een complex probleem. Het gaat bijna altijd om een onomkeerbare spiraal. Echtscheiding is zowat de meest ingrijpende factor die tot armoede leidt. De relatiebekwaamheid of het perspectief van een bevredigende relatie is van onvoorstelbaar belang.

Mevrouw Patricia Ceysens : Het is niet uitgesloten dat de impact van gokverslaving in de toekomst erger wordt.

De voorzitter : Zoals de minister zegt is gokverslaving een deelaspect van de armoedeproblematiek.

Voorzitter

Dat belet ons niet te zoeken naar nieuwe kansen voor deze verslaafden. We willen niet dat de mazen van het welzijnsnetwerk zo groot worden dat bepaalde categorieën erdoor vallen. We kunnen onze ideeën en voorstellen hieromtrent samenbrengen. We kunnen eventueel een vergadering plannen met getuigenissen.

De heer Marc Olivier : Er zijn reeds voorstellen, mevrouw de voorzitter. Men zou het krediet in casino's kunnen beperken. Dat zou de schade al beperken.

De voorzitter : Mevrouw Avontroodt heeft het woord.

Mevrouw Yolande Avontroodt : Als we dit thema willen bespreken, zouden we dat in ruime zin moeten doen. We kunnen de gehele verslavingsproblematiek aan bod laten komen, dus ook verslaving aan alcohol, drugs, enzovoort. Daaruit kunnen we dan een aantal gemeenschappelijke elementen distilleren.

De voorzitter : De heer Strackx heeft het woord.

De heer Felix Strackx : Ik kan het misschien samenvatten. Mevrouw Ceysens bedoelt dat sommigen een neiging tot zelfdestructief gedrag hebben. Dat kan zich op alle mogelijke manieren uiten. Zelfdestructief gedrag is in elk geval een belangrijke factor voor armoede.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer André Van Nieuwkerke tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over het stopzetten van de subsidiëring door Kind en Gezin van het experiment van de private gezinsplaatsing

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Nieuwkerke tot de heer Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over het stopzetten van de subsidiëring door Kind en Gezin van het experiment van de private gezinsplaatsing. De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke : Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, tien jaar

geleden startte Kind en Gezin, dat toen nog NWK heette, het experiment van de private gezinsplaatsingen. Daarmee worden die plaatsingen bedoeld waarbij de ouders zelf overgaan tot een plaatsing. In die situaties komen de officiële instanties niet tussenbeide. Het gaat om een rechtstreekse plaatsing, die weliswaar gebeurt door bemiddeling van een gezinsplaatsingsdienst.

Men kan zich afvragen of een experiment van tien jaar geleden, nog wel een experiment kan worden genoemd. Experimenten beslaan meestal een proefperiode, waarna het beleid toch vlug tot een beslissing moet komen om lessen te trekken uit het experiment en een beleidlijn te bepalen. Het experiment werd gestart op 1 juli 1985. Een aantal gezinsplaatsingsdiensten werkten hieraan mee. De pleeggezinnen ontvingen volgens het systeem een dagvergoeding. Aan de plaatsende ouders werd ook een bijdrage gevraagd. De gezinsplaatsingsdiensten zelf ontvingen in dat systeem geen toelage.

Ik wil een chronologisch overzicht geven van die tien jaar. In juli 1986 werd er al een evaluatie gemaakt van het experiment. Het werd positief beoordeeld. De diensten vroegen dan ook om een toelage. Op dat moment besloot het NWK zich in het kader van de regionalisering op te splitsen. Aan de diensten werd vriendelijk gevraagd om met hun aanvraag te wachten. Het experiment werd evenwel verdergezet.

In februari 1987, toen Kind en Gezin werd geïnstalleerd, vroeg deze wat uitstel om zich te kunnen inwerken. Tussen 1987 en 1990 klaagde Kind en Gezin over een tekort aan financiële middelen om te kunnen betoelagen. Men stelde de diensten toen voor om hun bede rechtstreeks te richten tot de minister, in de hoop om zo een grotere dotatie te krijgen. De minister vond echter dat Kind en Gezin met de beschikbare middelen zelf voor een oplossing moest zorgen.

Uiteindelijk richtte men binnen Kind en Gezin een adviescommissie op om de hele zaak te onderzoeken. In april 1990 gaven de gezinsplaatsingsdiensten daar zelf wat ruchtbaarheid aan via de media. In mei 1992 was er een beleidsdenkdag over deze problematiek. Daar werd duidelijk dat een drietal decreten op de materie betrekking hebben : niet alleen Kind en Gezin, maar ook algemeen welzijnswerk en jeugdbijstand waren betrokken partijen. Kind en Gezin beloofde toen dat er nog in 1992 een volwaardige financiering zou komen. In juni van dat jaar legde de commissie voor Bijzondere Opvang een advies neer bij de raad van bestuur

Van Nieuwkerke

van Kind en Gezin. Kind en Gezin was toen aan hersamenstelling toe en de zaak werd opnieuw uitgesteld. In februari 1993 beloofde de raad van bestuur van Kind en Gezin om het advies toch ter harte te nemen.

Op 1 juni 1993 werd er gewerkt aan een decreet Pleegzorg met de bedoeling om inzake private gezinsplanning tot een gelijkaardige reglementering te komen over al de sectoren heen : bijzondere jeugdzorg, gehandicaptenzorg, enzovoort. Er was ook een aanpassing nodig van het decreet algemeen welzijnswerk. Dat zou zeker klaar zijn tegen 1 juni 1995.

Ondertussen blijven de diensten uiteraard bij Kind en Gezin vragen naar een toelage. Kind en Gezin wacht af. De diensten vragen uiteindelijk ook om een niet-gereguleerde toelage te krijgen, maar de toenmalige minister besluit om te wachten tot er een definitieve regeling is. Eind 1994 komt er een ontwerp tekst voor een decreet pleegzorg, die voor advies wordt voorgelegd aan de verschillende raden van bestuur van Kind en Gezin, van het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap en van de Erkenningscommissie voor Bijzondere Jeugdbijstand. Begin 1995 zijn er dan vervroegde verkiezingen en is er van betoelaging geen sprake meer. Uiteindelijk viert men op 1 juli 1995 de tiende verjaardag van het experiment private gezinsplaatsing.

Zo komen we bij de huidige situatie. De diensten hebben nu een brief ontvangen van Kind en Gezin met de aankondiging dat het experiment wordt stopgezet in juli 1997. Dat is de informatie die ik had tot over enkele maanden.

De kortstondige plaatsingen van kinderen hebben in volgorde van belangrijkheid meestal een van de volgende redenen : hospitalisatie van moeder of vader, een tijdelijke ontlasting van het gezin, de ouders nemen vakantie, een van de ouders is opgenomen in een vluchthuis of er zijn problemen met huisvesting. In feite worden de gezinsplaatsingen nog steeds gunstig geëvalueerd, omdat er werkelijk een publiek wordt bereikt dat hier nood aan heeft. Het gaat ook vooral om gezinnen uit milieus met veel kansarmoede. Ook in het rapport over kansarmoede wordt trouwens duidelijk gesteld, en ik citeer : tussen de diensten onderling zijn er grote verschillen. Sommige werken ook volgens het systeem van private plaatsing – een vrijwillige gezinsplaatsing via Kind en Gezin – en hebben meer voeling met de wereld van de armen via een

ruimer aanbod van sociale dienstverlening. Zo kan er ook worden gewerkt met andere formules zoals steungezinnen, coaching-gezinnen en dergelijke meer. Einde citaat. Dus ook in de wereld van de armoede vindt men dat een goede formule die zeker continuïteit verdient.

Ik had het over plaatsing van korte duur. Dat is belangrijk, opdat men intussen ook aan bepaalde penibele gezinssituaties kan werken. Daar staat men uiteraard niet onder druk van de Jeugdrechtsbank of van het Comité voor Bijzondere Jeugdbijstand. Er wordt inderdaad preventief gewerkt. Heel wat jongeren worden uit dat circuit gehouden. Ook de doorverwijzing zelf naar de diensten die ik heb opgenoemd, en de registratie op het terrein is eerder minimaal.

De situatie is nu zo dat de pleeggezinnen een dagvergoeding krijgen. Er wordt aan de ouders gevraagd daar gedeeltelijk in bij te dragen. De ervaring leert echter dat heel wat ouders om financiële redenen die bijdrage niet betalen. De diensten die daarvoor instaan, pleeggezinnendiensten, maken ook mensen vrij om de gezinsplaatsingen mogelijk te maken. Daar kruipen echter allerlei werkingskosten in, zoals gemeentevergoedingen. Er is ook niet in elke gemeente een pleeggezinnendienst. Sommige mensen moeten kilometers afleggen om bepaalde regio's te bereiken. Dat mag men niet onderschatten. Ouders zijn vaak niet geneigd om terug te betalen of om mee te betalen, hoe klein de bijdrage ook is. Zo komen we tot een aantal voorschotten die de diensten al tien jaar zelf moeten dragen. Dat begint te wegen op de algemene werking.

Het is dan ook nuttig om het hele experiment nog eens onder de aandacht te brengen en te vragen of er geen structureel antwoord mogelijk is. Kan de minister met het Vlaams Parlement eventueel zoeken naar een structurele oplossing voor de zaak ? Kan daar spoed worden achter gezet ? Iedereen heeft immers de mond vol over kansarmen. Als we beschikken over een instrument dat de kansarmen bereikt, moeten we dat ook ten volle exploiteren.

De voorzitter : De heer Strackx heeft het woord.

De heer Felix Strackx : Ik was van plan u een schriftelijke vraag te stellen over pleeggezinnen. Mijnheer de minister, u oordeelt er zelf over of dit kan binnen deze interpellatie.

Welke instanties in België houden zich bezig met plaatsing in pleeggezinnen ? Ik weet dat Kind en Gezin en Bijzondere Jeugdzorg zich daarover ont-

Strackx

fermen. In de psychiatrie en in de gehandicapten-sector zou er ook zoiets bestaan, maar dan naar volwassenen toe. Ik had graag een organigram of een overzicht gekregen.

Minister Luc Martens : Ik kan u uit het hoofd geen overzicht geven. Ofwel neem ik deze vraag mee als huiswerk en bezorg ik u het antwoord, ofwel bezorgt u mij de vraag schriftelijk. Ik zal u dan de hele waaier van diensten bezorgen, die verspreid liggen over de provincies, wat betreft de pleeggezinnenproblematiek in de betekenis van moeilijke opvoedingssituaties en situaties die te maken hebben met een behandeling via de comités Bijzondere Jeugdzorg.

Bij de gehandicapten bestaat dat ook. Wat private gezinsplaatsing betreft is er beslist een experiment stop te zetten. Ik geef u hier een primeur, mijnheer Van Nieuwkerke. Er is ook beslist dat de problematiek structureel wordt opgelost. Men heeft elf jaar geëxperimenteerd. We moeten beseffen – in het kader van de toekomst – dat experimenten geen elf jaar duren. Twee of drie jaar experimenteren en dan besluiten trekken, dat kan wel. Men moet dan ook op een zeker moment de moeite nemen, als men spreekt over een experiment, om te besluiten of men al dan niet de goede richting uitgaat.

We zullen de volgende dagen de problematiek van het assistentiebudget als experiment nemen. Als het experiment goed bevonden wordt, moet men het kunnen doorzetten. Als het niet goed is, moet men dat ook durven zeggen. De stelling dat als het experiment is opgestart het ook moet worden doorgezet, doet ons vastlopen.

Ik deel dus uw mening : een experiment mag geen elf jaar duren. Als we alle experimenten vanaf het begin verankeren voor de rest van onze dagen, dan zitten we in de problemen. Dat is nu duidelijk. Men heeft nooit de moed gehad om iets stop te zetten.

Dit experiment wordt nu beëindigd. De raad van beheer van Kind en Gezin zal op 18 december beslissen, op voorstel van het bureau, om aan vier diensten een subsidie van 150 miljoen frank toe te kennen. Deze subsidie wordt vermeerderd met de vergoedingen van de opvanggezinnen die nu reeds bestaan. Dit moet die diensten de mogelijkheid bieden om twee halftijdse werkkrachten te betalen. Binnen een periode van zes tot zeven maanden moet er een definitieve regeling worden uitgewerkt. Tegen halfweg volgend jaar moet er een definitief structureel kader zijn waarbinnen deze diensten hun opdracht zullen waarmaken.

Ik vond dat het geen zin meer had om dit experiment voort te zetten, een definitief kader leek mij geschikter. In functie van dat definitief kader heeft men middelen vrijgemaakt.

De voorzitter : Mijnheer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke : Ik dank minister Martens voor zijn verhalend antwoord en de actualiteitswaarde ervan. Mijn vraag dateert van begin oktober. Op het terrein ontstond grote ongerustheid omdat men vreesde dat dit experiment inderdaad opnieuw in vraag zou worden gesteld. Op het veld leeft er grote motivatie om met dit experiment verder te werken – met eigen middelen indien nodig. Het verheugt me dat het beleid in samenwerking met Kind en Gezin naar een structurele oplossing zoekt.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

[...]

– *De vergadering wordt gesloten om 15.45 uur.*
